

Konservatoryum Conservatorium

Başvuru | Submitted 05.03.2026
Revizyon Talebi | Revision Requested 27.05.2026
Son Revizyon | Last Revision Received 31.05.2026
Kabul | Accepted 13.06.2026
Online Yayın | Published Online 30.06.2026

Araştırma Makalesi | Research Article

📄 Açık Erişim | Open Access

İlkokul 1-4. Sınıf Müzik Derslerinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından İşlenmesine Yönelik Sınıf ve Müzik Öğretmenleri Görüşleri: Bolu İli Örneği

Classroom and Music Teachers' Views On The Teaching Of Primary School Grades 1–4
Music Lessons By Classroom Teachers: The Case Of Bolu Province

Hülya Yegen¹ & Caner Kalender² ✉

¹ Bolu, Türkiye

² Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Bolu, Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 1–4. sınıf müzik öğretim programında yer alan kazanımların sınıf öğretmenleri tarafından uygulanabilirliğini incelemektir. Çalışma, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında Bolu ilinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokul ve ortaokullarda görev yapan sınıf ve müzik öğretmenleriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nicel araştırma deseninde betimsel tarama modeli doğrultusunda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, tipik durum örnekleme yöntemiyle belirlenen 14 sınıf öğretmeni ve 14 müzik öğretmeni olmak üzere toplam 28 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde geliştirilen iki ayrı anket formu kullanılmıştır. Anketlerde yer alan çoktan seçmeli sorulardan elde edilen veriler frekans ve yüzde değerleriyle analiz edilmiş; açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilen öğretmen görüşleri ise betimsel analiz yöntemiyle çözümlenerek araştırma bulgularını destekleyici biçimde değerlendirilmiştir. Bulgular, sınıf öğretmenlerinin müzik dersinin gerekliliğine yönelik genel olarak olumlu tutum sergilediklerini; ancak müziksel yeterlikleri ve dersi etkili, planlı ve sistemli biçimde yürütme konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ortaya koymaktadır. Müzik öğretmenleri ise öğrencilerin ortaokul düzeyine nota bilgisi, ritim, tempo ve temel müziksel beceriler açısından yetersiz bir altyapıyla başladıklarını belirtmektedir. Sonuç olarak, ilkokul müzik derslerinin etkililiğinin artırılması için öğretmen yeterliklerinin güçlendirilmesi, hizmet içi eğitim olanaklarının artırılması ve alan uzmanı desteğinin yaygınlaştırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Abstract

The aim of this study is to examine the applicability of the learning outcomes included in the primary school 1st–4th grade music curriculum by classroom teachers. The study was conducted with classroom teachers and music teachers working in primary and secondary schools affiliated with the Ministry of National Education in Bolu during the 2024–2025 academic year. The research was designed within the framework of a descriptive survey model based on a quantitative research design. The sample of the study consisted of a total of 28 teachers, including 14 classroom teachers and 14 music teachers selected through typical case sampling. Two separate questionnaires developed by the researchers were used during the data collection process. Data obtained from the multiple-choice items in the questionnaires were analyzed using frequency and percentage values, while teacher opinions obtained through open-ended questions were analyzed through descriptive analysis and evaluated in a way that supported the research findings. The findings revealed that classroom teachers generally demonstrated positive attitudes toward the necessity of music lessons; however, they did not consider themselves sufficiently competent in terms of musical proficiency and conducting music lessons effectively, systematically, and in a planned manner.

Atıf | Citation: Yegen, H. & Kalender, C. (2026). İlkokul 1-4. sınıf müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından işlenmesine yönelik sınıf ve müzik öğretmenleri görüşleri: Bolu ili örneği. *Konservatoryum–Conservatorium*, 13(1), 256–279. <https://doi.org/10.26650/CONS2026-1903142>

© This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. 📄

© 2026. Yegen, H. & Kalender, C.

✉ Sorumlu Yazar | Corresponding author: Caner Kalender canerkalender123@gmail.com

Music teachers, on the other hand, stated that students begin secondary school with insufficient background in notation knowledge, rhythm, tempo, and basic musical skills. As a result, it is suggested that strengthening teacher competencies, expanding in-service training opportunities, and increasing specialist support may contribute to improving the effectiveness of primary school music education.

Anahtar Kelimeler ilköğretimde müzik · müzik dersi · müzik eğitimi

Keywords music in primary education · music course · music education

Extended Summary

Music education plays a significant role in supporting students' cognitive, affective, and psychomotor development, particularly during the early years of schooling. In the Turkish education system, music lessons at the primary school level are generally taught by classroom teachers, whereas at the secondary school level they are delivered by specialist music teachers. This structural distinction may lead to inconsistencies in instructional quality and learning outcomes. As students transition from primary to secondary education, gaps in musical knowledge and skills may become more visible, creating challenges for both students and music teachers. Previous research has shown that classroom teachers often experience limitations in musical competence and confidence, which may influence the effectiveness of music instruction. However, relatively few studies have examined this issue by incorporating the perspectives of both classroom and music teachers. Accordingly, this study aims to investigate classroom and music teachers' attitudes toward music lessons and to examine music teachers' views regarding students' musical readiness during the transition to secondary education.

This study employed a quantitative research design based on the survey model. The research was conducted during the 2024–2025 academic year in Bolu, Türkiye. The study group consisted of classroom teachers and music teachers working in primary and secondary schools affiliated with the Turkish Ministry of National Education. Participants were selected using purposive sampling; classroom teachers were required to be actively teaching music lessons, and music teachers were required to be teaching at the secondary school level.

Data were collected through a questionnaire developed by the researcher. The instrument included items designed to measure classroom teachers' attitudes toward music lessons and their self-perceived musical competencies, as well as music teachers' perceptions of students' musical knowledge, skills, and readiness upon entering secondary school. Both theoretical and practical dimensions of music education were addressed, including note reading, rhythmic structures, tempo and dynamics, instrumental performance, rhythmic accompaniment, and music listening skills. The collected data were analyzed using descriptive statistical methods, and frequencies and percentages were calculated to determine the distribution of responses.

The findings indicate that classroom teachers generally hold positive attitudes toward the importance and necessity of music lessons in primary education. Most participants agreed that music contributes to students' holistic development and should remain an integral component of the curriculum. Nevertheless, despite these positive attitudes, many classroom teachers reported feeling insufficient in terms of their musical knowledge and instructional competence. Limitations were particularly evident in areas such as note reading, rhythmic accuracy, and the effective implementation of music-related classroom activities.

Music teachers' responses revealed that students entering secondary school frequently lack adequate musical foundations. Deficiencies were especially noted in basic theoretical knowledge, including note values, rhythmic patterns, meter, tempo, and dynamics. In addition, students were reported to have limited experience with instrumental performance, rhythmic accompaniment, and structured music listening activities. These shortcomings were perceived as obstacles to achieving the objectives of the secondary school music curriculum in an efficient and coherent manner.

The results of this study align with previous research indicating that classroom teachers value music education but often feel inadequately prepared to teach it effectively. Insufficient specialized training and limited professional development opportunities in music education may contribute to this situation. From the perspective of music

teachers, students' limited musical readiness highlights a gap between curriculum expectations and classroom practices at the primary school level.

Overall, the findings suggest that the current structure of music education may not sufficiently ensure continuity between primary and secondary levels. Reliance on classroom teachers for music instruction without adequate musical and pedagogical support appears to affect students' preparedness for subsequent learning stages. Strengthening professional development opportunities for classroom teachers and increasing collaboration with music specialists may support a more systematic and coherent music education process. Implementing music education in a more structured and continuous manner from the early years may help reinforce students' musical foundations and promote greater alignment across educational levels.

İlkokul 1-4. Sınıf Müzik Derslerinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından İşlenmesine Yönelik Sınıf ve Müzik Öğretmenleri Görüşleri: Bolu İli Örneği

Giriş

MEB tarafından hazırlanan öğretim programlarında dersler ve haftalık ders saatleri belirlenmekte; ilköğretim birinci kademedeki (1., 2., 3. ve 4. sınıflar) dersler ağırlıklı olarak sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. İlkokul düzeyinde İngilizce derslerine ikinci sınıftan itibaren, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerine ise dördüncü sınıftan itibaren branş öğretmenleri girmektedir. Müzik dersleri ise 2012 yılında yapılan program değişikliğiyle branş öğretmenleri tarafından verilmekten çıkarılmış, bu derslerin yürütülmesi sınıf öğretmenlerine bırakılmıştır.

Branş derslerinin öğretiminde, ilgili alanda uzmanlaşmış öğretmenlerin rolü büyük önem taşımaktadır. Branş öğretmenleri, genel pedagojik bilgiye ek olarak, kendi alanlarına özgü kuramsal ve uygulamalı bilgi birikimine sahiptir. Bu uzmanlık, öğrencilerin ders içeriklerini daha derinlemesine kavramalarına ve ilgili becerileri daha etkili biçimde geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Örneğin matematik öğretmenleri, soyut kavramların somutlaştırılması ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi konusunda önemli bir rol üstlenirken; yabancı dil öğretmenleri, dil bilgisi, kelime bilgisi, konuşma ve yazma becerilerinin kazandırılmasında uzmanlıklarını kullanmaktadır. Bu durum, branş öğretmenlerinin alan derslerinde sağladığı katkının önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda yapılan araştırmalar, sınıf öğretmenlerinin branş derslerini yürütme konusunda çeşitli yetersizliklerle karşılaştığını göstermektedir. Özkan'ın (2012) çalışmasında, ilköğretim sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi, resim ve müzik derslerini işleyiş biçimleri incelenmiş; öğretmenlerin bu dersleri amaçlarına uygun şekilde yürütemedikleri ve derslerin öğrencilerin sosyalleşme ve bireysel gelişimleri üzerinde beklenen etkiyi oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Pehlivan vd. (2005), sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmada, öğretmenlerin bu ders saatlerinde sıklıkla farklı dersler işlediklerini ve beden eğitimi gibi özel bilgi ve beceri gerektiren bir alanın yeterli eğitim almamış öğretmenler tarafından etkili biçimde yürütülemeyeceğini ortaya koymuştur.

Müzik eğitimi özelinde yapılan çalışmalar da benzer sorunlara işaret etmektedir. Literatürde, sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini verimli bir biçimde yürütemediklerini ortaya koyan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Dinç Altun ve Uzuner (2018), sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları müzik derslerinin büyük ölçüde kuramsal düzeyde kaldığını ve çalgı eğitiminin yalnızca blok flütle sınırlı olduğunu belirtmiştir. Şahin (2009) ise sınıf öğretmeni adaylarının müzik bilgilerinin temel düzeyde kaldığını, blok flüt dışında herhangi bir çalgı eğitimi almadıkları için müzik dersi etkinliklerinde yeterli hâkimiyet sağlayamadıklarını tespit etmiştir.

İlköğretim birinci kademede verilen müzik eğitimi, yalnızca şarkı söyleme becerisi kazandırmakla sınırlı olmayıp temel müziksel bilgi ve becerilerin geliştirilmesini, ayrıca müziksel yeteneği olan öğrencilerin BİLSEM veya konservatuvar gibi kurumlara yönlendirilmesini de kapsamaktadır. Bu yönüyle müzik eğitimi, alanında uzmanlık gerektiren bir ders niteliği taşımaktadır. Kocabaş'ın (2000) araştırmasında sınıf öğretmenleri, öğrenim yıllarında müzik dersleri almalarına rağmen müzik öğretimi konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ve müzik derslerini istenen verimlilikte işleyemediklerini ifade etmişlerdir.

Müzik derslerinde karşılaşılan önemli sorunlardan biri de marş ve şarkı öğretimidir. İlkokuldan lise son sınıfa kadar devam eden eğitim sürecinde, haftalık törenlerde İstiklal Marşı'nın okunması zorunlu bir uygulamadır. Ancak ilköğretim birinci kademede marş öğretimi çoğunlukla sözlerin ezberletilmesiyle sınırlı kalmakta, müzikal boyut yeterince ele alınamamaktadır. Aydın'ın (2006) çalışmasında, farklı branşlardaki öğretmenlerin aldıkları koro yönetimi eğitiminin yetersiz olduğu; törenlerde grupları yönetme, doğru başlangıç sesi verme, prozodi, ezgi ve ritim gibi temel müziksel unsurlarda sorunlar yaşandığı belirlenmiştir.

Şarkı öğretimi, müzik eğitiminin temel bileşenlerinden biri olup genellikle müzik öğretmenleri veya alan uzmanları tarafından yürütülmektedir. Şahin ve Aksüt (2002), sınıf öğretmenlerinin ses eğitimi, koro yönetimi, enstrüman kullanımı ve çocuk şarkıları repertuarı konularında kendilerini yetersiz bulduklarını; bu nedenle müzik derslerine branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Benzer şekilde Şeker ve Çilingir (2022), etkili bir müzik dersi için sınıf öğretmenlerinin müzikal bilgi ve beceri açısından yeterli donanıma sahip olmalarının gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Literatürde, sınıf öğretmenlerinin müzikal yeterlilikleri (Oymakcier ve Özaltunoğlu, 2019), müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar (Varış, 2020) ve lisans düzeyinde aldıkları müzik eğitiminin yeterliliği (Dinç Altun ve Uzuner, 2018) üzerine çalışmalar bulunmaktadır. Bununla birlikte, ilköğretim 1-4. sınıf müzik öğretim programındaki kazanımların uygulanabilirliğini ve ilkokuldan ortaokula geçen 5. sınıf öğrencilerinin müzik bilgi ve beceri düzeylerini müzik öğretmenlerinin değerlendirmeleri aracılığıyla iki boyutlu olarak ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda mevcut çalışma, sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde program kazanımlarını ne ölçüde gerçekleştirdiklerini ve öğrencilerin müzikal hazır bulunuşluk düzeylerini ortaya koyarak literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Problem Cümlesi

İlkokul 1-4. sınıf müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından işlenmesi ile ilgili sınıf ve müzik öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

- 1- Sınıf öğretmenlerinin müzikal yeterlilikleri ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 2- Sınıf öğretmenlerinin ilkokul 1-4. sınıf müzik ders kitabında yer alan kazanımların uygulanması ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 3- Sınıf öğretmenlerinin müzik dersinin işlenişine yönelik görüşleri nelerdir?
- 4- Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre, ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin ilkokul 1-4. sınıf müzik öğretim programındaki temel müziksel kazanımlara ilişkin hazır bulunuşluk düzeyleri nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma deseninde yürütülmüş olup betimsel tarama modeline dayanmaktadır. Betimsel tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan

araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2023). Bu modelde araştırmacı, herhangi bir müdahalede bulunmaksızın mevcut durumu ortaya koymayı hedefler. Bu çalışmada, ilkokul 1-4. sınıf müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve ilkokul müzik dersi kazanımlarının uygulanabilirliğine yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada nedensel bir ilişki kurulmamış, mevcut durum öğretmen görüşleri doğrultusunda betimlenmiştir.

Veriler, yapılandırılmış anket formları aracılığıyla toplanmıştır. Anketlerde yer alan çoktan seçmeli sorulardan elde edilen veriler nicel olarak değerlendirilmiş; açık uçlu sorular aracılığıyla elde edilen öğretmen görüşleri ise araştırma bulgularını destekleyici nitel veri olarak ele alınmıştır. Nicel veriler frekans ve yüzde dağılımları üzerinden analiz edilirken, açık uçlu sorulara verilen yanıtlar betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bu yönüyle çalışma, ağırlıklı olarak nicel betimsel tarama araştırması niteliğindedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Bolu ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri ile müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Bolu il merkezinde görev yapan 14 sınıf öğretmeni ve 14 müzik öğretmeni olmak üzere toplam 28 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme tercih edilmiştir. Tipik durum örnekleme, araştırma konusu ile ilgili sıradan ve temsil gücü olan durumların seçilmesini ifade eder. Bu örnekleme yöntemi, araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan tipik olan bir durumun belirlenerek bu örnek üzerinden bilgi toplanmasını gerektirir. Burada esas olan sıra dışı olmayan ortalama, tipik bir durumun seçilmesidir. (Büyüköztürk vd., 2020).

Tablo 1

Sınıf Öğretmenlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik Bilgiler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	10	71
	Erkek	4	29
Yaş	30-39	4	29
	40+	10	71
Öğrenim Durumu	Lisans	12	86
	Yüksek Lisans	2	14
Hizmet Yılı	11-20	7	50
	21 ve üzeri	7	50

Bu tablo, sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerini yansıtmaktadır. Cinsiyet kategorisinde, %71'i kadın (10) ve %29'u erkek (4) sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Yaş dağılımına bakıldığında, %29'u 30-39 yaş aralığında (4), %71'i ise 40 yaş ve üstünde (10) yer almaktadır. Öğrenim durumuna göre, % 86'sı lisans mezunu (12) ve %14'ü yüksek lisans mezunudur (2). Hizmet yılına göre, %50' si 11-20 yıl arasında hizmet veren (7) ve %50'si 21 ve üzeri yıl hizmet süresine sahiptir (7).

Tablo 2

Müzik Öğretmenlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik Bilgiler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	10	71
	Erkek	4	29
Yaş	30-39	7	50
	40+	7	50

Demografik Bilgiler	Kategoriler	f	%
Öğrenim Durumu	Lisans	13	93
	Yüksek Lisans	1	7
Hizmet Yılı	11-20	14	100
	21 ve üzeri	-	-

Bu tablo, müzik öğretmenlerinin demografik özelliklerini göstermektedir. Cinsiyet kategorisinde, %71'i kadın (10) ve %29'u erkek (4) müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır. Yaş dağılımına bakıldığında, % 50'si 30-39 yaş aralığında (7), % 50'si ise 40 yaş ve üstünde (7) yer almaktadır. Öğrenim durumuna göre, % 93'ü lisans mezunu (13) ve % 7'si yüksek lisans sahibidir (1). Hizmet yılına göre, %100'ü 11-20 yıl arasında hizmet veren (14) müzik öğretmenleri bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, sınıf öğretmenleri ve müzik öğretmenlerinden veri toplamak amacıyla çoktan seçmeli anket soruları ve açık uçlu sorular kullanılmıştır. Veri toplama süreci, ağırlıklı olarak nicel verilerin elde edilmesine dayalı biçimde yapılandırılmış; bunun yanında öğretmen görüşlerini daha ayrıntılı ortaya koyabilmek amacıyla sınırlı sayıda açık uçlu soruya da yer verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan ilkökul müzik dersi öğretim programı ve ders kitabı incelenmiş; anket soruları programda yer alan kazanımlar doğrultusunda hazırlanmıştır. Sorular; öğretmenlerin temel müzik bilgileri, dinleme ve söyleme etkinlikleri, müzik kültürü, müziksel yaratıcılık, müzikal yeterlik ve müzik dersine yönelik tutumları gibi boyutlar doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Araştırma kapsamında iki ayrı anket formu geliştirilmiştir:

1. Sınıf öğretmenlerine yönelik anket
2. Müzik öğretmenlerine yönelik anket

Sınıf öğretmenlerine uygulanan anketlerde, ilkökul 1-4. sınıf müzik dersi öğretim programındaki kazanımların uygulanabilirliğine yönelik görüşleri alınmıştır. Müzik öğretmenlerine uygulanan anketlerde ise ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin ilkökul 1-4. sınıf müzik öğretim programındaki temel müziksel kazanımlarına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerine yönelik öğretmen görüşleri alınmıştır.

Veri toplama araçları toplam 38 maddeden oluşmaktadır. Sınıf öğretmenlerine yönelik form, yirmi bir çoktan seçmeli soru ve iki açık uçlu sorudan; müzik öğretmenlerine yönelik form ise on üç çoktan seçmeli soru ve iki açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Maddelerin büyük çoğunluğu 5'li Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle Katılmıyorum–Kesinlikle Katılıyorum) biçiminde hazırlanmıştır.

Anket maddeleri, ilkökul 1-4. sınıf müzik dersi öğretim programındaki kazanımlar ve uygulama boyutları dikkate alınarak aşağıdaki içerik alanları doğrultusunda yapılandırılmıştır:

1. Öğretmenlerin Müzik Dersine İlişkin Temel Bilgi ve Görüşleri
2. Dinleme ve Söyleme Etkinlikleri
3. Müzik Kültürü
4. Müziksel Yaratıcılık
5. Müzikal Yeterlilik
6. Müzik Dersine Yönelik Tutumlar

Bu alanlar, araştırmada veri analizi sonucunda oluşturulan temaları değil; öğretim programında yer alan kazanımlar doğrultusunda anket geliştirme sürecinde esas alınan kavramsal çerçeveyi ifade etmektedir.

Açık uçlu sorular, öğretmenlerin görüşlerini daha ayrıntılı ifade edebilmelerine olanak sağlamak amacıyla kullanılmıştır. Açık uçlu sorulara verilen yanıtlar, benzer görüşler doğrultusunda gruplandırılarak betimsel olarak değerlendirilmiş ve araştırma bulgularını destekleyici biçimde yorumlanmıştır.

Hazırlanan soru taslakları uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiş ve revize edilmiştir. Uzman grubu; üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan, hizmet süreleri 10–25 yıl arasında değişen üç öğretim üyesi, bir ölçme ve değerlendirme uzmanı ve dil ve anlatım açısından değerlendirme yapmak üzere doktora mezunu bir öğretim elemanından oluşmaktadır. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda soruların içerik, ifade ve ölçme yeterliliği bakımından gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Uzman görüşlerinin ardından geliştirilen veri toplama araçlarının işlerliğini ve anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sürecinde elde edilen geri bildirimler doğrultusunda soru ifadelerinde gerekli düzeltmeler yapılmış, ölçme aracına son şekli verilerek asıl uygulamaya geçilmiştir.

Veri toplama araçlarının kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla anket ve açık uçlu sorular uzman görüşleri çerçevesinde ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Hazırlanan veri toplama araçlarının, araştırmanın amacına uygun olarak öğretmenlerin müzik derslerine ilişkin görüş, tutum ve uygulamalarını bütüncül biçimde ortaya koyabileceği değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, veri türlerine göre ayrı ayrı analiz edilmiştir. Çoktan seçmeli anket sorularından elde edilen nicel veriler betimsel istatistik teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Bu kapsamda veriler frekans ve yüzde değerleriyle tablolaştırılarak sunulmuştur. Frekans değerleri ilgili yanıt veren katılımcı sayısını, yüzde değerleri ise bu yanıtların toplam katılımcılar içindeki oranını göstermektedir. Elde edilen bulgular araştırmanın alt amaçları doğrultusunda yorumlanmıştır.

Anket formlarında yer alan açık uçlu sorulardan elde edilen veriler ise betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalar veya araştırma soruları doğrultusunda düzenlenmesi, özetlenmesi ve yorumlanmasını amaçlayan bir analiz yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırmada kullanılan betimsel analiz yaklaşımında, öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar araştırmanın amacı ve anket sorularının kapsamı doğrultusunda incelenmiştir.

Analiz sürecinde öncelikle öğretmen yanıtları araştırmacılar tarafından okunmuş; benzer anlam taşıyan ifadeler ortak görüş başlıkları altında gruplandırılmıştır. Daha sonra bu görüşler frekans değerleri dikkate alınarak tablolaştırılmış ve doğrudan öğretmen ifadeleriyle desteklenerek yorumlanmıştır. Bu süreçte oluşturulan başlıklar, kapsamlı bir içerik analizinde olduğu gibi ayrıntılı tema ve kod yapıları oluşturmak amacıyla değil; öğretmen görüşlerinde öne çıkan ortak eğilimleri betimsel biçimde ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır.

Araştırmada açık uçlu sorular sınırlı sayıda olduğundan ve nitel veriler destekleyici amaçla kullanıldığından, bağımsız ve derinlemesine bir nitel analiz süreci yürütülmemiştir. Açık uçlu sorulardan elde edilen veriler, nicel bulguların açıklanmasına katkı sağlayan destekleyici görüşler olarak değerlendirilmiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme karar tarihi: 12.10.2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: Protokol NO. 2023/378

Bulgular

Araştırmanın Birinci Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin müzikal yeterlilikleri ile ilgili görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu sorunun cevaplanabilmesi için uygulanan anketlerden elde edilen veriler aşağıda tablolastırılarak verilmiştir.

Tablo 3

Notaları Dizek Üzerinde Yazmayı Biliyorum, Öğrencilerime Öğretirim

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	6	42.9
Büyük Ölçüde Katılıyorum	4	28.6
Kısmen Katılıyorum	2	14.3
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 3'teki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun notaları dizek üzerinde yazma ve bunu öğrencilere öğretme konusunda kendilerini yeterli gördüklerini göstermektedir. Katılımcıların %71,5'i ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katılırken, %28,6'sı bu beceriyi kısmen ya da çok az düzeyde yeterli bulduğunu belirtmiştir. Hiçbir katılımcının “hiç katılmıyorum” yanıtı vermemesi, tüm katılımcıların bu alanda en azından temel bir yeterliğe sahip olduklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 4

Nota Süre Değerlerini Biliyorum, Öğrencilerime Öğretirim (Dörtlük/Sekizlik Nota)

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	14.3
Büyük Ölçüde Katılıyorum	4	28.6
Kısmen Katılıyorum	3	21.4
Çok Az Katılıyorum	3	21.4
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 4'teki bulgular, katılımcıların nota süre değerlerini bilme ve öğrencilere öğretme konusunda görüşlerinin dengeli bir dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların %42,9'u ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %57,1'i kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmiştir. Bu sonuç, katılımcıların önemli bir bölümünün nota süre değerlerini öğretme konusunda kendilerini yeterli görmediklerini göstermektedir.

Tablo 5

Temel Müzik Eğitimi (Dizek, Sol Anahtarı, Ölçü Sayısı, Ölçü Çizgisi, Bitiş Çizgisi Vb.) Açısından Kendimi Yeterli Görürüm

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	4	28.6
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	1	7.1

Cevaplar	f	%
Toplam	14	100

Tablo 5'teki bulgular, katılımcıların temel müzik eğitimi konularında kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin görüşlerinin orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %35,7'si kendilerini tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, %42,9'u bu konularda kısmen yeterli olduklarını ifade etmiştir. Bununla birlikte %21,4'lük bir kesimin çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, temel müzik bilgileri açısından desteklenmeye ve geliştirmeye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Tablo 6

4/4, 3/4, 2/4 ve 5/8'lik Gibi Ritmik Yapıları Biliyorum, Öğrencilere Farkını Öğretebilirim

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	2	14.3
Kısmen Katılıyorum	5	35.7
Çok Az Katılıyorum	4	28.6
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 6'daki bulgular, katılımcıların farklı ölçü birimlerine dayalı ritmik yapıları bilme ve bunların farkını öğrencilere öğretebilme konusunda kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin görüşlerinin düşük ve orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların yalnızca %21,4'ü ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %64,3'lük çoğunluk kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmiştir. Bu sonuç, katılımcıların önemli bir bölümünün ritmik yapıların öğretimi konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 7

Temel Müzik Terimleri (Gürlük Ve Hız Terimleri) Hakkında Bilgi Sahibiyim

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	14.3
Büyük Ölçüde Katılıyorum	6	42.9
Kısmen Katılıyorum	4	28.6
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	1	7.1
Toplam	14	100

Tablo 7'deki bulgular, katılımcıların temel müzik terimleri (gürlük ve hız terimleri) hakkında bilgi sahibi olma durumlarına ilişkin görüşlerinin genel olarak orta ve üzeri düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %57,2'si ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %28,6'sı bu konuda kısmen bilgi sahibi olduklarını ifade etmiştir. Bununla birlikte %14,2'lik bir kesimin çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, bu alanda sınırlı da olsa destek gereksinimine işaret etmektedir.

Tablo 8*Lisans Döneminde Çalgı Eğitimi Aldıysanız Lütfen Yazınız*

Cevaplar	f	%
Lisans döneminde blok flüt eğitimi aldım	8	57.1
Lisans döneminde mandolin eğitimi aldım	1	7.1
Lisans döneminde çalgı eğitimi almadım.	5	35.8
Toplam	14	100

Tablo 8'deki bulgular, katılımcıların lisans döneminde aldıkları çalgı eğitiminin büyük ölçüde blok flüt ile sınırlı olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %57,1'i blok flüt eğitimi aldığını belirtirken, %35,7'sinin herhangi bir çalgı eğitimi almadığını ifade etmesi, lisans düzeyindeki çalgı eğitiminin sınırlı ve yetersiz kaldığına işaret etmektedir.

Tablo 9*Müzik Dersini İşleyebilecek Düzeyde Çalabildiğiniz Bir Çalgı Var İse Lütfen Yazınız*

Cevaplar	f	%
Flüt çalabilirim.	7	50
Gitar çalabilirim.	1	7.1
Derste çalgı çalmıyorum.	6	42.9
Toplam	14	100

Tablo 9'daki bulgular, katılımcıların yarısının müzik dersini destekleyecek düzeyde flüt çalabildiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte katılımcıların %42,9'unun derslerde herhangi bir çalgı kullanmadığını belirtmesi, çalgı temelli öğretim uygulamalarının sınırlı kaldığını göstermektedir.

Tablo 10*Müzik Dersinde Şarkı Öğretirken Sesimi Kullanırım*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	6	42.9
Büyük Ölçüde Katılıyorum	5	35.7
Kısmen Katılıyorum	2	14.3
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 10'daki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun müzik derslerinde şarkı öğretimi sırasında seslerini etkin biçimde kullandıklarını göstermektedir. Katılımcıların %78,6'sının ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katılması, şarkı öğretiminde öğretmen sesinin yaygın bir öğretim aracı olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Tablo 11*Kulaktan Şarkı Öğretimi Konusunda Bilgim Var, Kendimi Yeterli Görüyorum*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	3	21.4
Büyük Ölçüde Katılıyorum	5	35.7
Kısmen Katılıyorum	4	28.6
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	1	7.1

Cevaplar	f	%
Toplam	14	100

Tablo 11'deki bulgular, katılımcıların kulaktan şarkı öğretimi konusunda kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin görüşlerinin genel olarak orta ve üzeri düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %57,1'i kendilerini bu konuda tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, %42,9'luk bir kesimin kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, katılımcılar arasında bu alana ilişkin görüşlerin farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 12

Düzeye Uygun Çocuk Şarkı Repertuvarına Hakimim

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	3	21,4
Büyük Ölçüde Katılıyorum	5	35,7
Kısmen Katılıyorum	6	42,9
Çok Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 12'deki bulgular, katılımcıların düzeye uygun çocuk şarkı repertuvarına ilişkin kendilerini yeterli görme durumlarına yönelik görüşlerinin ağırlıklı olarak orta ve üzeri düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %57,1'i kendilerini bu konuda tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, %42,9'u kısmen yeterli olduklarını ifade etmiştir. Katılımcılar arasında “çok az katılıyorum” ve “hiç katılmıyorum” yönünde görüş bildiren olmaması, düzeye uygun çocuk şarkı repertuarı konusunda genel olarak olumlu bir değerlendirme bulunduğunu göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin temel müzik bilgilerine ilişkin görüşlerinin alanlara göre farklılaştığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu nota yazımı ile gürlük ve hız gibi temel müzik terimleri konusunda kendilerini yeterli ya da büyük ölçüde yeterli olarak değerlendirirken; nota süre değerleri, kuramsal bileşenler ve farklı ölçü birimlerine dayalı ritmik yapılar konusunda daha sınırlı düzeyde görüş bildirmiştir. Özellikle ritmik yapıların öğretiminde katılımcıların önemli bir bölümünün kendilerini kısmen yeterli ya da yetersiz görmesi dikkat çekmektedir.

Müzik derslerinde çalgı kullanımı ve şarkı öğretimi boyutlarında ise alanlara göre farklılık gösteren görüşler bulunmaktadır. Bulgular, öğretmenlerin derslerde çalgı kullanımının sınırlı olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Buna karşılık, şarkı öğretiminde öğretmen sesinin yaygın biçimde kullanıldığı ve kulaktan öğretim konusunda katılımcıların önemli bir bölümünün kendilerini yeterli gördüğü anlaşılmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde bulgular; kuramsal bilgi, ritim öğretimi, çalgı temelli uygulamalar ve repertuar çeşitliliği açısından mesleki destek gereksinimine işaret etmektedir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin ilkökul 1-4. sınıf müzik ders kitabında yer alan kazanımların uygulanması ile ilgili görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu sorunun cevaplanabilmesi için uygulanan anketlerden elde edilen veriler aşağıda tablolaştırılarak verilmiştir.

Tablo 13*Farklı Müzik Türleri/Kültürleri Hakkında Bilgi Var, Öğrencilerime Öğretim*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	14.3
Büyük Ölçüde Katılıyorum	5	35.7
Kısmen Katılıyorum	5	35.7
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 13'teki bulgular, katılımcıların farklı müzik türleri ve kültürleri hakkında bilgi sahibi olma ve bu bilgileri öğrencilerine aktarabilme konusundaki görüşlerinin orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %50'si kendilerini bu konuda tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, diğer %50'lik kesimin kısmen ya da çok az katılması, katılımcı görüşlerinin farklı düzeylerde dağıldığını ortaya koymaktadır.

Tablo 14*Öğrencilerimle Çevremizdeki Müzik Etkinliklerine (Konser, Festival Vs.) Katılırız*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	1	7.1
Çok Az Katılıyorum	6	42.9
Hiç Katılmıyorum	5	35.7
Toplam	14	100

Tablo 14'deki bulgular, katılımcıların öğrencileriyle birlikte müzik etkinliklerine katılım düzeylerinin oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %78,6'sının ifadeye çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, okul dışı müzik etkinliklerinin eğitim sürecine sınırlı ölçüde dâhil edildiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 15*Müzik Dersinde Öğrencilere Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilere Uygun Hareket Edebilir (3/4, 6/8 Tempolar)*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	2	14.3
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	3	21.4
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 15'teki bulgular, katılımcıların müzik dersinde farklı ritmik yapılara uygun hareket edebilme konusunda kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin görüşlerinin ağırlıklı olarak orta ve düşük düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların yalnızca %21,4'ü kendilerini bu konuda tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, %78,6'sının kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, ritim-hareket ilişkisine dayalı etkinlikler konusunda katılımcıların önemli bir bölümünün kendilerini yeterli görmediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 16*Müzik Dersinde Öğrenciler Kendi Müziklerini Yapabilir*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.4
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 16'daki bulgular, katılımcıların müzik dersinde öğrencilerin kendi müziklerini üretmelerine yönelik uygulamalara ilişkin görüşlerinin ağırlıklı olarak orta ve düşük düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %28,5'i ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %71,5'inin kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmesi, müziksel yaratıcılığı destekleyen uygulamalara ilişkin görüşlerin sınırlı düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 17*Lisans Döneminde Aldığım Müzik Dersini İlköğretim 1-4. Sınıf Düzeyinde İşleyebilme Açısından Yeterli Buluyorum*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.4
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	4	28.6
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 17'deki bulgular, katılımcıların lisans döneminde aldıkları müzik derslerini ilköğretim 1-4. sınıf düzeyinde işleyebilme açısından yeterli bulma düzeylerinin ağırlıklı olarak orta ve düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Katılımcıların yalnızca %28,5'i ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %71,5'inin kısmen ya da çok az katılması, lisans düzeyindeki müzik eğitiminin uygulamaya dönük yeterliliği konusunda sınırlılıklara işaret etmektedir.

Tablo 18*Müzik Dersinde Kendime Güvenirim Ve Kendimi Yeterli Görürüm*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	14.3
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	7	50
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 18'deki bulgular, katılımcıların müzik dersinde kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin görüşlerinin ağırlıklı olarak orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %21,4'ü kendilerini tamamen ya da büyük ölçüde yeterli görürken, %78,6'sının kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını belirtmesi, katılımcıların önemli bir bölümünün müzik derslerinde kendilerini tam anlamıyla yeterli görmediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 19

Müzik Dersini İşlerken Öğrencilerimin İlgisini Çekmek İçin Farklı Yöntemler Kullanarak Dersimi İşlerim (Grup Çalışması, Dijital Araçlar, İnteraktif Öğrenme)

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	4	28.6
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.5
Kısmen Katılıyorum	5	35.7
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	1	7.1
Toplam	14	100

Tablo 19'daki bulgular, katılımcıların müzik dersinde öğrenci ilgisini artırmaya yönelik farklı öğretim yöntemlerini kullanma düzeylerinin genel olarak orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %50'si ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %50'sinin kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmesi, öğrenci merkezli ve yenilikçi öğretim yaklaşımlarının sınırlı ölçüde uygulandığını ortaya koymaktadır.

İkinci alt probleme yönelik bulgular değerlendirildiğinde, katılımcıların müzik kültürü, hareket-ritim, müziksel yaratıcılık, lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi ve öğretim yöntemlerine ilişkin görüşlerinin çoğunlukla orta düzeyde yoğunlaştığı görülmektedir. Farklı müzik türleri ve kültürlerine ilişkin bilgi sahibi olma ve bu bilgileri öğretme ile derste farklı yöntemler kullanma konusunda katılımcıların önemli bir bölümünün kendilerini yeterli gördükleri; buna karşın okul dışı müzik etkinliklerine katılım, ritmik yapılara uygun hareket etme ve öğrencilerin kendi müziklerini üretmelerine olanak tanıma gibi uygulamalarda daha sınırlı görüş bildirdikleri belirlenmiştir.

Bulgular ayrıca, katılımcıların lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin ilköğretim düzeyindeki uygulamalar açısından yeterli bulunmadığını düşündüklerini göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde sonuçlar, sınıf öğretmenlerinin müzik dersini yürütme konusunda temel bir farkındalığa sahip olduklarını; ancak uygulamaya dayalı, yaratıcı ve öğrenci merkezli müzik etkinliklerini gerçekleştirme konusunda mesleki gelişim ve desteğe ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Sınıf öğretmenlerinin müzik dersinin işlenişine yönelik görüşleri nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu sorunun cevaplanabilmesi için uygulanan anketlerden elde edilen veriler aşağıda tablolastırılarak verilmiştir.

Tablo 20

Müzik Derslerini Düzenli Olarak İşlerim

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	6	42.9
Kısmen Katılıyorum	3	21.4
Çok Az Katılıyorum	3	21.4
Hiç Katılmıyorum	2	14.3
Toplam	14	100

Tablo 20'deki bulgular, katılımcıların müzik derslerini düzenli olarak işleme düzeylerinin ağırlıklı olarak orta ve düşük düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların %42,9'u ifadeye büyük ölçüde katıldığını

belirtirken, %57,1'inin kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmesi, müzik derslerinin düzenli biçimde yürütülmesinde süreklilik sorunları yaşandığını ortaya koymaktadır.

Tablo 21

Müzik Derslerinde MEB'in Kitabında Yer Alan Kazanımların Tamamını İşleyebiliyorum

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.5
Kısmen Katılıyorum	4	28.7
Çok Az Katılıyorum	4	28.7
Hiç Katılmıyorum	1	7.1
Toplam	14	100

Tablo 21'deki bulgular, katılımcıların müzik derslerinde MEB tarafından belirlenen kazanımların tamamını işleyebilme düzeylerinin genel olarak düşük ve orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Katılımcıların yalnızca %21,4'ü ifadeye büyük ölçüde katıldığını belirtirken, %64,3'ünün kısmen, çok az ya da hiç katılmadığını ifade etmesi, kazanımların eksiksiz biçimde uygulanmasında önemli güçlükler yaşandığını ortaya koymaktadır.

Tablo 22

İlköğretim Düzeyinde Müzik Dersinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından Yürütülmesinin Uygun Olduğunu Düşünüyorum

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	-	-
Kısmen Katılıyorum	2	14.3
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	9	64.3
Toplam	14	100

Tablo 22 bulguları, katılımcıların büyük çoğunluğunun ilköğretim düzeyinde müzik dersinin sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesini uygun bulmadıklarını göstermektedir. Katılımcıların önemli bir kısmının ifadeye hiç katılmadığını belirtmesi, müzik derslerinin alan uzmanı öğretmenler tarafından yürütülmesi gerektiğine yönelik güçlü bir eğilime işaret etmektedir.

Tablo 23

Girdiğim Müzik Dersinin Gerekliliğine İnanıyorum

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	8	57.2
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.4
Kısmen Katılıyorum	3	21.4
Çok Az Katılıyorum	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-
Toplam	14	100

Tablo 23 bulguları, katılımcıların müzik dersinin gerekliliğine yönelik algılarının oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %78,5'inin ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katılması, müzik dersinin eğitim sürecindeki önemine ilişkin güçlü bir farkındalık bulunduğunu ortaya koymaktadır.

“Sınıf öğretmenlerinin müzik dersinin işlenişine yönelik görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında değerlendirilen bulgular, öğretmenlerin müzik dersine yönelik genel olarak olumlu bir tutuma sahip olduklarını; ancak dersin uygulanması ve yürütülmesi sürecinde çeşitli güçlükler yaşadıklarını göstermektedir. Katılımcıların bir kısmı müzik dersini düzenli biçimde işleyemediklerini ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kazanımların tümünü uygulamakta zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu durum, olumlu tutumlara rağmen uygulama sürecinde yapısal ve mesleki sınırlılıkların bulunduğu işaret etmektedir.

Öte yandan katılımcılar, müzik dersinin eğitim sürecindeki gerekliliğini vurgulamakla birlikte, ilköğretim düzeyinde dersin sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesine ilişkin çeşitli çekinceler dile getirmiştir. Bu bulgu, müzik dersinin daha etkili biçimde yürütülebilmesi için alan uzmanlığına sahip öğretmen desteğine ihtiyaç duyulduğu yönündeki görüşleri desteklemektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde sonuçlar, öğretmenlerin müzik dersine yönelik olumlu tutumlara sahip olduklarını; ancak öğretim sürecinin uygulanmasına ilişkin çeşitli mesleki destek gereksinimleri bulunduğunu göstermektedir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre, ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin ilkokul 1-4. sınıf müzik öğretim programındaki temel müziksel kazanımlara ilişkin hazır bulunuşluk düzeyleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu sorunun cevaplanabilmesi için uygulanan anketlerden elde edilen veriler aşağıda tablolaştırılarak verilmiştir.

Tablo 24

Öğrenciler İlkokuldan, Dizek Üzerindeki Notaların Yerlerini Öğrenmiş Olarak Gelmektedir

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	-	-
Kısmen Katılıyorum	-	-
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	13	92.9
Toplam	14	100

Tablo 24’te yer alan bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin ilkokuldan dizek üzerindeki notaların yerlerini öğrenmiş olarak gelmediklerini düşündüklerini göstermektedir. Katılımcıların %92,9’unun “Hiç katılmıyorum” yanıtını vermesi, öğrencilerin bu temel müziksel kazanımı edinmeden üst kademeye geçtiklerine yönelik görüşlerin oldukça yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 25

Öğrencilerin Temel Hız Terimleri Hakkında Bilgileri Vardır

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	-	-
Çok Az Katılıyorum	1	7.1
Hiç Katılmıyorum	12	85.8
Toplam	14	100

Tablo 25’teki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin temel hız terimleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. “Hiç katılmıyorum” yanıtının %85,7

oranında olması, öğrencilerin bu alandaki bilgi düzeylerinin yetersiz olduğuna yönelik görüşlerin yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo 26

Öğrencilerin Temel Gürlük Terimleri Hakkında Bilgileri Vardır

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7,1
Kısmen Katılıyorum	-	-
Çok Az Katılıyorum	2	14,3
Hiç Katılmıyorum	11	78,6
Toplam	14	100

Tablo 26'daki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin temel gürlük terimleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşündüklerini göstermektedir. "Hiç katılmıyorum" yanıtının %78,6 oranında olması, öğrencilerin bu müziksel kavramlara ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğuna yönelik görüşlerin yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 27

Öğrencilerin Temel Nota Süre Değerleri Hakkında Bilgileri Vardır (Dörtlük/Sekizlik Nota, Dörtlük/Sekizlik Sus)

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7,1
Kısmen Katılıyorum	-	-
Çok Az Katılıyorum	1	7,1
Hiç Katılmıyorum	12	85,8
Toplam	14	100

Tablo 27'de sunulan bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin temel nota ve sus süre değerleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır. "Hiç katılmıyorum" yanıtının %85,8 oranında olması, öğrencilerin bu temel müziksel kazanımlara ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğuna yönelik görüşlerin oldukça yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo 28

Öğrencileriniz İlkokulda Bir Çalgı Çalmayı Öğrenmiş İse Lütfen Yazınız

Cevaplar	f	%
Öğrenciler çalgı öğrenerek gelmiyorlar.	12	85,8
Melodika çalıyorlar fakat çok az.	1	7,1
Okul dışında aile desteği ile bir iki öğrenci var.	1	7,1
Toplam	14	100

Katılımcı görüşleri:

M8: "Öğrenciler okul bünyesinde kesinlikle öğrenerek gelmiyorlar çalgı çalmayı".

M14: " Öğrenciler çalgı çalmayı kesinlikle bilmeden geliyor".

Tablo 28'deki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin ilkokuldan herhangi bir çalgı çalma becerisi edinmeden geldiklerini ifade ettiklerini göstermektedir. Öğrencilerin yalnızca çok sınırlı bir bölümünün melodika ya da okul dışı aile desteğiyle çalgı deneyimine sahip olması, çalgı eğitiminin ilkokul düzeyinde yaygın ve sistemli bir biçimde kazandırılmadığını düşündürmektedir.

Tablo 29*Öğrenciler Şarkı, Türkü Ve Oyun Müziklerinde Hız Değişikliklerinin Farkını Bilmektedir*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	-	-
Çok Az Katılıyorum	4	28.6
Hiç Katılmıyorum	9	64.3
Toplam	14	100

Tabloda yer alan bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin şarkı, türkü ve oyun müziklerinde hız değişikliklerini ayırt edebildiklerini düşünmediklerini göstermektedir. “Hiç katılmıyorum” (%64,3) ve “Çok az katılıyorum” (%28,6) yanıtlarının yüksek oranları, öğrencilerin bu kazanıma ilişkin bilgi ve becerilerinin yetersiz olduğuna yönelik görüşlerin yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 30*Öğrenciler Sesler Arasındaki İncelik Ve Kalınlık Farkını Ayırt Edebilmektedir*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	4	28.6
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	6	42.9
Toplam	14	100

Tablo 30'daki bulgular, katılımcı görüşlerinin öğrencilerin sesler arasındaki incelik ve kalınlık farkını ayırt edebilme durumlarına ilişkin farklılaştığını göstermektedir. Olumlu görüşlerin sınırlı kalmasına karşın “Hiç katılmıyorum” (%42,9) ve “Kısmen katılıyorum” (%28,6) yanıtlarının ağırlıkta olması, öğrencilerin bu temel işitsel ayırt etme becerisine ilişkin yeterliklerinin sınırlı olduğuna yönelik görüşlerin yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo 31*Öğrencilerin Dinleme Ve Söyleme Becerileri Gelişmiştir*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	-	-
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	3	21.4
Hiç Katılmıyorum	4	28.6
Toplam	14	100

Tablo 31'deki bulgular, katılımcıların öğrencilerin dinleme ve söyleme becerilerine ilişkin görüşlerinin genel olarak orta ve düşük düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. “Kısmen katılıyorum” (%42,9) yanıtının öne çıkmasıyla birlikte olumsuz görüşlerin toplamda yüksek bir orana ulaşması, öğrencilerin dinleme ve söyleme becerilerinin yeterli düzeyde gelişmediğine yönelik görüşlerin yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo 32*Öğrenciler 3/4, 4/4, 5/8 Ve 6/8'lik Ölçüde Çeşitli Şarkılar, Türküler Ve Marşları Tanır*

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	2	14.3
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	9	64.3
Toplam	14	100

Tablo 32'deki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin 3/4, 4/4, 5/8 ve 6/8'lik ölçülerdeki şarkı, türkü ve marşları tanıma konusunda yeterli düzeye sahip olmadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir. “Hiç katılmıyorum” (%64,3) yanıtının baskın olması, öğrencilerin ölçü bilgisine dayalı müziksel tanıma becerilerinin yeterli düzeyde gelişmediğine yönelik görüşlerin yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 33

Öğrenciler Müzik Etkinliklerine Dinleyici Veya Görevli Olarak Katılmıştır

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.4
Kısmen Katılıyorum	6	42.9
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	3	21.4
Toplam	14	100

Tablo 33'teki bulgular, katılımcıların öğrencilerin müzik etkinliklerine katılım düzeyine ilişkin görüşlerinin orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. “Kısmen katılıyorum” (%42,9) ve “Büyük ölçüde katılıyorum” (%21,4) yanıtlarının bulunmasına karşın olumsuz görüşlerin de kayda değer bir orana sahip olması, öğrencilerin müzik etkinliklerine katılım düzeylerine ilişkin görüşlerin farklılaştığını ortaya koymaktadır.

Tablo 34

Öğrencilerin Farklı Müzik Türleri/Kültürleri Hakkında Bilgileri Vardır

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	1	7.1
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	9	64.3
Toplam	14	100

Tablo 34'teki bulgular, katılımcıların büyük bir bölümünün öğrencilerin farklı müzik türleri ve kültürleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir. Olumlu görüşlerin sınırlı kalması ve “Hiç katılmıyorum” ile “Kısmen katılıyorum” yanıtlarının ağırlık kazanması, öğrencilerin müziksel kültür çeşitliliğine ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli olmadığına yönelik görüşlerin yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 35

Öğrenciler Farklı Türdeki Müzikleri Dinlerken Enstrümanları Ayırt Edebilmektedir

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-
Büyük Ölçüde Katılıyorum	2	14.3
Kısmen Katılıyorum	3	21.4
Çok Az Katılıyorum	2	14.3
Hiç Katılmıyorum	7	50
Toplam	14	100

Tablo 35'teki bulgular, katılımcıların yarısının öğrencilerin farklı müzik türlerini dinlerken enstrümanları ayırt edebilme konusunda yeterli düzeye sahip olmadıkları görüşünde olduklarını göstermektedir. Olumsuz görüşlerin ağırlıkta olması, öğrencilerin dinleme temelli çalgı tanıma becerilerine ilişkin yeterliklerinin sınırlı olduğuna yönelik görüşlerin yaygın olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 36

Öğrenciler Müziklere Farklı Ritimler Kullanarak Eşlik Edebilmektedir

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	7.1
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	7.1
Kısmen Katılıyorum	1	7.1
Çok Az Katılıyorum	5	35.8
Hiç Katılmıyorum	6	42.9
Toplam	14	100

Tablo 36'daki bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrencilerin müziklere farklı ritimler kullanarak eşlik edebilme konusunda yeterli düzeye sahip olmadıkları görüşünde olduklarını ortaya koymaktadır. “Hiç katılmıyorum” (%42,9) ve “Çok az katılıyorum” (%35,8) yanıtlarının yüksek oranları, öğrencilerin ritmik eşlik becerilerine ilişkin görüşlerin ağırlıklı olarak olumsuz yönde olduğunu göstermektedir.

Tablo 37

Öğrenciler Farklı Ritmik Yapıdaki Ezgilere Uygun Hareket Eder (3/4, 6/8 Tempolar)

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	14.3
Büyük Ölçüde Katılıyorum	3	21.4
Kısmen Katılıyorum	2	14.3
Çok Az Katılıyorum	3	21.4
Hiç Katılmıyorum	5	35.7
Toplam	14	100

Tablo 37'deki bulgular, katılımcıların öğrencilerin farklı ritmik yapılara sahip ezgilere uygun hareket edebilme durumlarına ilişkin görüşlerinin farklı düzeylerde dağıldığını göstermektedir. Katılımcıların %35,7'si “hiç katılmıyorum”, %21,4'ü ise “çok az katılıyorum” yanıtını verirken; %35,7'si ifadeye tamamen ya da büyük ölçüde katılmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin ritim-tempo ilişkisini bedensel hareket yoluyla ifade edebilme durumlarına ilişkin görüşlerde belirgin bir farklılaşma olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 38

İlkokulda Müzik Dersine Müzik Öğretmeni Girmesinin Gerekliliği Hakkında Düşünceleriniz Nelerdir?

Cevaplar	f	%
Müzik Eğitimi uzman eğitimciler tarafından verilmelidir.	14	100
Toplam	14	100

M5: “Küçük yaşlarda eğitim tüm eğitim sisteminde önemli bir yere sahiptir. İlkokul gibi kritik becerilerin kazanılmasının elzem olduğu kademedede kesinlikle müzik eğitimi birinci kademedden başlayarak okuma yazma ile birlikte verilmelidir”.

M7: “ Zorunlu eğitimin her kademesinde tüm sanat dersleri dahil müzik derslerine de alanında eğitim almış kişilerin girmesi gerektiği düşüncesindeyim. Dünya geleninde yapılan araştırmalar yazılan tez ve makalelerde göz önünde bulundurulursa müziğin beyin gelişimini, sosyal zeka gelişimini yüksek ölçüde desteklediği görülmektedir.”

M12: “Müzik derslerine kesinlikle müzik öğretmenleri girmeli çünkü verimli olduğunu düşünmüyorum dersin yani kritik dönemde göz önünde bulundurulacak olursa müziksel açıdan çalgı öğretimi açısından kritik dönem 7 yaştır müzik öğretmenleri bu kritik dönemi kaçırmıyoruz”.

Tablo 38 ve katılımcı görüşleri, ilkokul düzeyinde müzik derslerinin alanında uzman müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesi gerektiği konusunda tüm katılımcıların (%100) görüş birliği içinde olduğunu göstermektedir. Katılımcı ifadeleri, erken yaşlarda verilen müzik eğitiminin bilişsel, sosyal ve müziksel gelişim açısından önemli görüldüğünü ve bu sürecin alan uzmanı öğretmenler tarafından yürütülmesinin gerekli olduğuna yönelik görüşlerin ortaklaştığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “İlkokul sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini yürütmesi ile ilgili müzik öğretmeni görüşleri nelerdir?” sorusuna ilişkin bulgular, müzik öğretmenlerinin ilkokulda müzik derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesine eleştirel yaklaşıtlarını göstermektedir. Katılımcılar, öğrencilerin ilkokuldan; dizek üzerindeki notaların yerleri, temel hız ve gürlük terimleri, nota ve sus süreleri, ölçü bilgisi, ritim, tempo, dinleme–söyleme, enstrüman ayırt etme ve farklı ritmik yapılara uygun hareket etme gibi temel müziksel kazanımlar açısından yeterli düzeyde donanıma sahip olmadan üst kademeye geçtiklerini ifade etmektedir. Bu durum, ilkokul müzik derslerinde hedeflenen temel müziksel kazanımların gerçekleştirilmesi sürecinde çeşitli güçlükler yaşandığına yönelik görüşlerin bulunduğunu göstermektedir.

Bulgular ayrıca öğrencilerin müzik etkinliklerine katılım, farklı müzik türleri ve kültürleri hakkında bilgi sahibi olma ve çalgı deneyimi gibi alanlarda da sınırlı kazanımlara sahip olduklarına yönelik görüşlerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların tamamı, ilkokul müzik derslerinin alan uzmanı müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Müzik öğretmenleri, erken yaşların müziksel gelişim açısından önemli olduğunu vurgulayarak, bu dönemde daha sistemli ve alan uzmanlığına dayalı bir yaklaşımın gerekli olduğunu ifade etmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenleriyle yapılan anket ve açık uçlu sorular sonucunda elde edilen bulgular, öğretmenlerin temel müzik bilgileri, dinleme–söyleme, müzik kültürü, müziksel yaratıcılık, müzikal yeterlik ve müzik dersine yönelik tutum boyutlarında farklı görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Bulgular, öğretmenlerin genel olarak temel müzik bilgileri açısından kendilerini yeterli gördüklerini; ancak nota süre değerleri ve ritmik yapılar gibi teknik konularda kendilerini daha sınırlı değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, sınıf öğretmenlerinin müziksel bilgi ve becerilerinin sınırlı olabileceğine işaret eden Şahin’in (2009) bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Dinleme–söyleme boyutunda öğretmenler, seslerini kullanma, kulaktan şarkı öğretimi ve çocuk şarkı repertuarına hâkimiyet konularında kendilerini yeterli görme eğilimindedir. Müzik kültürü açısından ise

öğretmenler, farklı müzik türleri ve kültürleri hakkında bilgi sahibi olduklarını ve öğrencileriyle çeşitli müzik etkinliklerine katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu bulgular, Oymakcı ve Öztunoğlu'nun (2019) sınıf öğretmeni adaylarının müzik dersini yürütme konusunda kendilerini yeterli gördükleri yönündeki sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Müziksel yaratıcılık boyutunda öğretmenler, öğrencilere kendi müziklerini üretme fırsatı tanıdıklarını ve bu süreci desteklediklerini belirtmişlerdir. Müzikal yeterlik bağlamında ise öğretmenler, lisans döneminde aldıkları müzik derslerini ilköğretim düzeyindeki müzik öğretimi açısından genel olarak yeterli gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, etkili bir müzik dersi için sınıf öğretmenlerinin müziksel bilgi ve becerilerinin gelişmiş olmasının önemine vurgu yapan Şeker ve Çilingir'in (2022) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Buna karşın Akgül Barış ve Özata (2009), sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları müzik eğitiminin çeşitli açılardan yetersiz kaldığını belirtmektedir. Bu farklılık, öğretmen görüşleri ile program çıktılarının nesnel değerlendirilmesi arasındaki olası ayrışmaya işaret etmektedir.

Müzik dersine yönelik tutum boyutunda öğretmenlerin dersleri düzenli olarak işlemeye çalıştıkları; ancak MEB müzik dersi kazanımlarının tamamını uygulama konusunda bazı güçlükler yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Yazıcı'nın (2012) çalışmasında da müzik derslerinin amaçlarına uygun biçimde işlenemediği ve yapısal sorunların bulunduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin bazı alanlarda kendilerini yeterli görmelerine karşın uygulama sürecinde çeşitli sınırlılıklarla karşılaştıkları söylenebilir. Çevik (2011) de müzik öğretimine ilişkin öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi ve müzik öğretmenlerinin rehberliğinin önemine dikkat çekmektedir.

Sınıf öğretmenleriyle yapılan anket ve açık uçlu sorular sonucunda elde edilen bulgular, öğretmenlerin temel müzik bilgileri, dinleme-söyleme, müzik kültürü, müziksel yaratıcılık, müzikal yeterlik ve müzik dersine yönelik tutum boyutlarında farklı görüşlere sahip olduklarını göstermektedir. Bulgular, öğretmenlerin genel olarak temel müzik bilgileri açısından kendilerini yeterli gördüklerini; ancak nota süre değerleri ve ritmik yapılar gibi teknik konularda kendilerini daha sınırlı değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, sınıf öğretmenlerinin müziksel bilgi ve becerilerinin sınırlı olabileceğine işaret eden (Şahin ve Aksüt, 2002; Bulut ve Bulut, 2011; Yokuş, 2014) çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

Müzik öğretmenleriyle yapılan anket ve açık uçlu sorular sonucunda, katılımcıların tamamı ilkökul müzik derslerinin müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesi gerektiği görüşünü ifade etmiştir. Tablo 38'de tüm katılımcıların (%100) müzik eğitiminin alan uzmanı eğitimciler tarafından verilmesi gerektiğini belirtmeleri, çalışma grubunda bu konuda ortak bir görüş bulunduğunu göstermektedir. Katılımcılar, erken yaşların müziksel gelişim açısından önemli olduğunu ve bu dönemde verilen müzik eğitiminin alan uzmanlığı gerektirdiğini vurgulamışlardır. Bu sonuçlar, müzik derslerine branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğini savunan Şahin ve Aksüt (2002) ile Bulut ve Bulut'un (2011) bulgularıyla örtüşmektedir. Benzer şekilde yurt dışında yapılan çalışmalar da müzik öğretmenlerinin uzmanlık ve yetkinliklerinin ilkökul müzik eğitiminin niteliğini artırabileceğini ortaya koymaktadır (Hash, 2009; Julia vd., 2020).

Sonuç olarak araştırma bulguları, öğretmen görüşlerine dayalı betimsel bir çerçeve sunmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenler bazı alanlarda kendilerini yeterli görme eğiliminde olmakla birlikte, ilkökul müzik derslerinin alan uzmanı müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesine yönelik belirgin bir görüş ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, ilkökul müzik eğitiminin niteliğine ilişkin tartışmalara bağlamsal bir katkı sunmakta; ancak daha geniş örneklem ve performans temelli ölçümlerle desteklenen araştırmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin müziksel bilgi ve becerilerinin farklı düzeylerde olduğu ve müzik dersine yönelik görüşlerinin çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Bu doğrultuda, müzik eğitiminde sınıf öğretmenlerinin güçlü yönlerinin desteklenmesi, geliştirilmeye ihtiyaç duyulan alanlara yönelik ise sistemli çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Öncelikle, sınıf öğretmenliği lisans programlarında yer alan müzik öğretimi derslerinin hedef, içerik, öğretim yöntemleri ve değerlendirme boyutları açısından yeniden gözden geçirilmesi ve uygulama ağırlıklı bir yapıyla güçlendirilmesi önerilmektedir. Bu derslerin alan uzmanı müzik eğitimcileri tarafından yürütülmesi, öğretmen adaylarının temel müzik bilgileri, ritim, nota öğretimi ve sınıf içi müzik uygulamaları konusunda daha donanımlı yetişmelerine katkı sağlayabilir. Mezuniyet sonrasında ise öğretmenlerin müziksel bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitimler, seminerler ve atölye çalışmaları düzenlenebilir. Bu süreçte uzman müzik öğretmenlerinin rehberliğiyle özellikle nota süre değerleri, ritmik yapılar ve temel müzik bilgileri gibi alanlarda öğretmenlerin desteklenmesi sağlanabilir.

Bununla birlikte, ilkökul müzik derslerinin alan uzmanı müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesine yönelik yapısal düzenlemeler yapılması; okullarda yeterli sayıda müzik öğretmenin istihdam edilmesi, uygun materyal ve kaynakların sağlanması ve öğretim programlarının uygulama boyutunun güçlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenleri ile müzik öğretmenleri arasında iş birliği ve iletişimin artırılması önem taşımaktadır. Düzenli toplantılar, ortak projeler ve mesleki paylaşım ortamları aracılığıyla bilgi ve deneyim aktarımı sağlanarak müzik derslerinin niteliği artırılabilir.

Son olarak, okul yöneticileri, veliler ve toplum genelinde müzik eğitiminin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişime katkılarına yönelik farkındalık oluşturulması önem taşımaktadır. Bunun yanında öğretmenlerin güncel öğretim yöntemleri ve pedagojik yaklaşımlar konusunda desteklenebilmesi amacıyla çevrim içi kaynaklar ve sürekli mesleki gelişim olanaklarının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Bolu il merkezinde MEB' e bağlı devlet okullarında görev yapan 14 sınıf öğretmeni ve 14 müzik öğretmeni ile sınırlıdır. Çalışma 2024-2025 eğitim öğretim yılı güz dönemini kapsamaktadır. Çalışma, katılımcıların öz değerlendirmelerine dayalı algı verileri üzerinden yürütülmüş olup, öğretmen yeterliklerine ilişkin nesnel performans ölçümleri içermemektedir.

Hakem Değerlendirmesi	Dış bağımsız.
Çıkar Çatışması	Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Peer Review	Externally peer-reviewed.
Conflict of Interest	The author has no conflict of interest to declare.

Yazar Bilgileri	Hülya Yegen
Author Details	¹ Bolu, Türkiye

 0009-0002-0120-2600

Caner Kalender

² Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Bolu, Türkiye

 0000-0003-0100-9771 canerkalender123@gmail.com

Kaynakça | References

- Akgül Barış, D., & Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty*(18), 27-42. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181279>
- Aydın, R. (2006). *Türkiye’de orta öğretim kurumlarında istiklâl Marşı söyleme ve yönetme problemleri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bulut, D., & Bulut, F. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının temel müzik kuramları bilgilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi: Niğde Üniversitesi örneği. *e-Journal of New World Sciences Academy Fine Arts*. 6(3), 380-396. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/186565>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29. baskı). Pegem Akademi.
- Cüceoğlu Önder, G., & Yıldız, E. (2017). İlkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların gerçekleşme durumuna ilişkin ders öğretmenlerinin görüşleri (Çankırı ili örneği). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 98-113. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/339613>
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1492644>
- Dinç Altun, Z., & Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1416-1432. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.18.39790-471132>
- Hash, P. M. (2009). Preservice classroom teachers’ attitudes toward music in the elementary curriculum. *Journal of Music Teacher Education*, 19(2), 6-24. <https://doi.org/10.1177/1057083709345632>
- Julia, J., Gunara, S., & Iswara, P. D. (2021). Making media for learning musical instruments using the Scratch application. *Journal of Physics: Conference Series*, 1987(1), 012019. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1987/1/012019>
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 38. Baskı. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yetersizliklerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 7-11. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/114901>
- Oymakcier, M., & Özeltunoğlu, Ö. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimine ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 5(2), 245-263. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/872196>
- Özkan, R. (2012). Resim (görsel sanatlar), müzik ve beden eğitimi derslerinin bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından önemi. *Education Sciences*, 7(2), 713-721.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B., & Yaşat, H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62.
- Şeker, S. S., & Çilingir, V. (2022). Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin tutum ve müzik öğretimine ilişkin öz-yeterlikleri arasındaki ilişkisini incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(57), 74-85. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2524125>
- Şahin, K., & Aksüt, M. (2002). I. kademedeki müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 105-118. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4798352>
- Şahin, O. (2009). *Kırıkkale il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili yeterliliklerine ilişkin bir araştırma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Varış, Y. A. (2020). Sınıf öğretmenlerinin gözüyle müzik dersleri. *Atlas Journal*, 6(34), 935-946. DOI: <http://dx.doi.org/10.31568/atlas.534>
- Yazıcı, T. (2012). İlköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi (Trabzon ili örneği). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 185-200. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/50740>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.
- Yokuş, H. (2014). Müzik öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağıtımına ilişkin yeterlilikleri. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 50-63. <https://doi.org/10.7816/sed-02-01-03>